

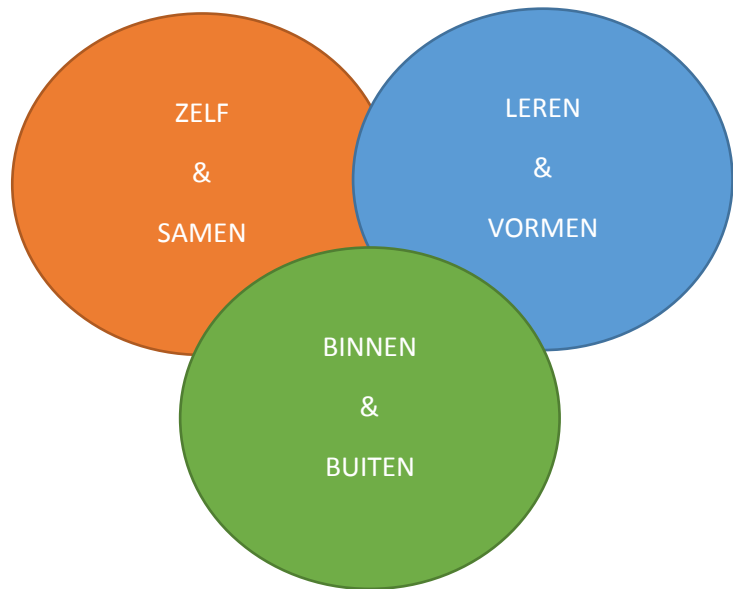
HET HOGELAND COLLEGE

Visie en Kernwaarden van Het Hogeland College.

Visie: Ruimte voor verscheidenheid

In dit document leggen we voorlopig de uitkomsten van verschillende gesprekken over het onderwijs op Het Hogeland College vast. Door de missie van de school te beschrijven en de kernwaarden als uitgangspunt te nemen voor strategische keuzes stellen we de richting voor de komende jaren vast. Uitgangspunten hierbij zijn geweest de uitspraken vanuit het koersplan van Lauwers en Eems en het motto van Het Hogeland College: “ruimte voor verscheidenheid”.

Het onderstaande is op diverse manieren besproken binnen de school en na elke bespreking weer aangepast en bijgesteld. Gesprekken met de schoolleiding, met het personeel via studiemiddagen (HAVO/VWO) en teamlerenbijeenkomsten (VMBO), gesprekken met leerlingen en met ouders zijn aan de huidige stand van zaken voorafgegaan.

Iedere school is verantwoordelijk voor goed onderwijs en goede onderwijsresultaten. Daarbovenuit echter stijgt de opdracht die de school zich stelt om leerlingen een goede springplank te bieden, zodat zij kunnen functioneren in de complexe samenleving om hen heen. Juist door de sociale context die de school vormt, met veel verschillende mensen in veel verschillende leeftijden en met diverse achtergronden, is het een **veilige haven**, een **oefenplaats** en een **uitvalsbasis** voor jongeren in de leeftijd van 12 tot 18 jaar. In die context wordt schoolse kennis opgedaan, die duurzaam is en wendbaar blijft, omdat leerlingen ook leren de kennis te verwerken en toe te passen.

Drie sferen van ontwikkeling

Vanuit de beeldspraken *veilige haven*, *oefenplaats* en *uitvalsbasis* komen we tot drie cirkels waarin leerlingen zich begeven tijdens hun periode op Het Hogeland College.

- De cirkel van “Zelf & Samen” betekent voor ons dat leren tegelijkertijd een zeer individueel proces én een sociale activiteit is. We bieden onze leerlingen de gelegenheid om zich als **persoon** te ontwikkelen door hen gericht in situaties te brengen waar het hanteren van **relaties** van belang is.
- De cirkel van “Leren & Vormen” betekent voor ons dat het opdoen en toepassen van **kennis** binnen de schoolse context niet los kan staan van de vorming van **persoonlijkheid**. Ook hier geldt dat de beide begrippen elkaar wederzijds beïnvloeden. Leren heeft effect op wie je bent, hoe je naar jezelf kijkt en hoe je de wereld om je heen waarneemt. Je waarneming van de wereld, je eigen gedrag in de wereld en je gedachten bepalen hoe geleerd wordt en wat het effect van leren is. We bieden onze leerlingen de gelegenheid om hun kennis en vaardigheden in te zetten zodat ze er op deze manier achter komen op welke gebieden ze **competent** zijn.
- De cirkel van “Binnen & Buiten” betekent voor ons dat leren **binnen** de school moet leiden tot ervaringen **buiten** school en dat ervaringen buiten school effect en invloed hebben op het leren binnen de school. Dit gaat verder dan de directe fysieke omgeving. Leerlingen zijn onderdeel van *the Global Village* zoals die onder invloed van technologie is ontstaan. Op hun

rol daarin bereidt de school hen voor en in die *Global Village* vindt een deel van het onderwijs ook plaats. Grenzen en tijdzones zijn daarin steeds minder van belang. Om in die *Village* te kunnen functioneren is de ontwikkeling van culturele gevoeligheid en het ontwikkelen van taalgevoel van groot belang. We bieden onze leerlingen de gelegenheid om zichzelf in veel opzichten te positioneren in hun leefwereld en op zichzelf te reflecteren. Daarmee is “Binnen & Buiten” ook een proces dat voor de leerling als persoon geldt.

Het Hogeland College garandeert een curriculum dat ervoor zorgt dat deze begrippen in samenhang en balans voorkomen en de ontwikkeling van de leerling in de drie cirkels stimuleert.

Leren, Onderwijs en Onderwijsontwerp

Het vinden van een definitie voor 'leren' is niet eenvoudig in de letterlijke betekenis van het woord. Leren is multidimensionaal en kent veel vormen en veel varianten. Leren vraagt een goede balans tussen veel verschillende factoren en wat voor de ene leerling/lerende werkt is niet of in veel mindere mate van toepassing op de andere.

We doen na de verschillende sessies met de betrokken partijen de volgende uitspraken die zich begeven op de overlappingen van Leren, Onderwijs en Onderwijsontwerp:

- 1) Onderwijs op Het Hogeland College kenmerkt zich door in opzet, constructie en uitvoering *het leren van de leerlingen* als uitgangspunt te nemen.
- 2) Op Het Hogeland College is leren een activiteit die leerlingen ondernemen. Onderwijsactiviteiten worden zodanig opgezet dat leerlingen informatie verwerken door actief te construeren, samen te werken en de leerstof flexibel ook op andere gebieden in te zetten. Hiermee bereiken we leren dat duurzaam is en houdbare kennis en vaardigheden oplevert.
- 3) Onderwijs op Het Hogeland College kenmerkt zich doordat er aan leerlingen meerdere leerroutes worden aangeboden door hetzelfde onderwerp heen.
- 4) Onderwijs op Het Hogeland College kenmerkt zich doordat leerlingen medeverantwoordelijk zijn voor de voortgang van het leerproces. Deze verantwoordelijkheid bouwen zij in de loop van hun schooljaren op. Op veel gebieden binnen de school wordt deze verantwoordelijkheid gegund en genomen (mede organiseren van activiteiten, alternatieve opdrachten kiezen, andere presentatievormen kiezen, tempo aanpassen, etc.)

Het is van groot belang om het gesprek over leren en over goede voorbeelden daarvan gaande te houden in de school. Dit gesprek kent een basis in wetenschappelijk onderzoek op het gebied van leren, didactiek, pedagogiek en psychologie. Alle betrokkenen bij het onderwijs hebben hierin de taak en verantwoordelijkheid om deze inzichten te verwerven, aan te dragen en te bespreken. De hierdoor opgedane inzichten, ideeën en vertalingen worden meegenomen in de vervolgstap: het gesprek over onderwijs. Naar goed onderwijs, effectieve werkvormen en succesvolle didactiek is veel onderzoek gedaan. Het vertalen van dat onderzoek naar de praktijk is één van de voornaamste taken van de docent. Hier raken de opvattingen over leren en de onderwijspraktijk elkaar. De uitkomst hiervan moet zijn dat Het Hogeland College een effectieve leeromgeving wordt. Het onderwijs binnen Het Hogeland College krijgt echter hierin nog een extra dimensie door het in te passen in de drie sferen van ontwikkeling die hierboven zijn geschreven.

Kernwaarden VMBO – Dalton en de reis naar Toland.

In de reisgids naar Toland wordt het volgende geschreven over het VMBO en de route die is gekozen om binnen de visie van Het Hogeland College te komen tot een goed VMBO- concept volgens de Daltonprincipes en een krachtige invulling voor het Nieuwe VMBO in de komende jaren.

Koers vmbo

De koers van het vmbo de komende jaren:

- Het doel van ons onderwijs is: werken aan het zelfvertrouwen/ zelfbeeld van de leerlingen (*to become fearless human beings*). Dit is de basis van ons onderwijsconcept.
- We sluiten in ons onderwijs aan bij de leefwereld van de leerlingen en brengen hen de vaardigheden bij die ze in deze tijd nodig hebben (*21st century skills*). Dit is de constante factor in ons onderwijs.

Daltonkernwaarden:

We richten het onderwijs in volgens de Daltonkernwaarden. Sinds kort zijn de traditionele Daltonpijlers (samenwerken, vrijheid in gebondenheid en zelfstandigheid) vervangen door zes kernwaarden waarbij 'reflectie' vooral gericht is op het onderwijs en 'effectiviteit en doelmatigheid' en 'borging' op de organisatie. De Daltonkernwaarden komen terug in de drie cirkels die de visie van Het Hogeland College vormen.

Voor de afdeling VMBO vormen de Daltonkernwaarden het uitgangspunt. We hebben daarmee een helder onderwijsconcept dat in alle onderdelen van de organisatie zichtbaar is in concreet gedrag. Volgens Helen Parkhurst heeft de wereld 'mensen zonder vrees' nodig. Dat zijn mensen, die zelfverzekerd en vol zelfvertrouwen zijn en die met een vooruitziende blik plannen, kunnen ontwerpen en die hun zaakjes kennen. Voor leerlingen geldt dan dat iedereen probeert zijn of haar omgeving zo goed mogelijk te begrijpen en hier positief mee om te gaan. Belangrijk is dat elke docent een veilig, ondersteunend klimaat biedt voor het ontdekken, begrijpen en zo zelfstandig mogelijk omgaan met de omgeving. Door elk kind te benaderen als een individu wordt de gelegenheid geboden tot persoonlijke en sociale groei. Binnen het Daltononderwijs is de overtuiging dat een leerling vrijheid kan hanteren. Het is de taak van de leerkrachten om de leerlingen te helpen die vrijheid te leren hanteren. De vrijheid van het individu eindigt waar die van een ander begint. Het kan niet anders dan dat de leerling wordt benaderd vanuit een houding van wederzijds respect, wat nadrukkelijk in het schoolklimaat tot uitdrukking komt.

Gepersonaliseerd leren

We hebben gekozen voor het gepersonaliseerd leren als concept. We gaan ervan uit dat dit een positieve bijdrage levert aan de motivatie en werkhouding van de leerlingen. Door hierop in te zetten willen we iedere leerling op zijn niveau laten excelleren en meer zelfstandigheid geven in het eigen leren. Hierdoor krijgt de leerling meer inzicht in zijn eigen leren. Daarmee kunnen we beter inspelen op wat een individuele leerling motiveert. Dat zal leiden tot individuele leerroutes op basis van de leerbehoeften en voorkeuren van leerlingen waarbij het leren minder aan tijd en plaats is gebonden.

School in de regio

We zijn een herkenbare school in de omgeving door nauw samen te werken met scholen, bedrijven, organisaties en instellingen. Als school staan we midden in de samenleving en midden in de regio (Noord-Groningen). Om leerlingen goed voor te bereiden op hun latere plaats in de samenleving is de verbinding met de omgeving onmisbaar. Hierbij denken we aan de volgende geledingen:

- Toeleverende scholen (PO) en afnemende scholen (MBO, havo)
- Bedrijven, instellingen en organisaties die samen met de school het onderwijsprogramma willen gaan vormgeven (bijv. stages, gastlessen).
- Centrum voor Jeugd en Gezin (in de ondersteuningsstructuur)

21st century skills

We laten het onderwijs aansluiten bij de leefwereld van de leerlingen en brengen hen de vaardigheden bij die ze in deze tijd nodig hebben:

- **Creativiteit:** nieuwe ideeën bedenken en deze kunnen uitwerken en analyseren
- **Kritisch denken:** een eigen, onderbouwde visie of mening kunnen formuleren
- **Communiceren:** een boodschap effectief en efficiënt ontvangen en overbrengen
- **Sociale en culturele vaardigheden:** effectief kunnen leren, werken en leven met mensen met verschillende etnische, culturele en sociale achtergronden
- **Samenwerken:** gezamenlijk een doel realiseren en daarbij anderen kunnen aanvullen en ondersteunen
- **Probleemoplossend vermogen:** een probleem (h)erkennen en een plan voor een oplossing kunnen maken
- **Digitale geletterdheid:** ICT effectief, efficiënt en verantwoord gebruiken

Kernwaarden HAVO/VWO: richtinggevend voor de vormgeving van het onderwijs.

Het HAVO/VWO-onderwijs wordt binnen de hierboven geschetste missie en visie vormgegeven vanuit drie kernwaarden. Deze kernwaarden zijn opgesteld naar aanleiding van gesprekken en werksessies met personeel, leerlingen en ouders. We hebben bewust het aantal kernwaarden beperkt gehouden om de set hanteerbaar en werkbaar te houden.

We gaan bij de ontwikkeling van ons onderwijs uit van

1. **Initiatief**
2. **Keuzevrijheid**
3. **Verantwoordelijkheid**

Het ontplooiën van initiatief leidt tot keuzevrijheid waarin dat initiatief het beste tot zijn recht komt. Keuzevrijheid leidt tot het geven én nemen van verantwoordelijkheid. Verantwoordelijkheid geven en nemen moet goed worden afgestemd op de doelgroep en op uiteindelijke doelstellingen voor het onderwijs. Uiteindelijk moeten onze leerlingen goed de overstap kunnen maken naar het vervolgonderwijs.

Dit leidt tot een aantal uitspraken over de school die we willen worden in de komende jaren.

We zijn een school waar:

- **Vakoverstijgend** leren is vormgegeven.
- **Zelfstandigheid** en **eigen verantwoordelijkheid** bij de leerlingen liggen en leerlingen in toenemende mate eigenaar van hun eigen leren zijn.
- Leerlingen **feedback** en de gelegenheid tot **reflectie** krijgen van hun docenten en mentoren.
- De **actualiteit** betrokken wordt bij het leren binnen de school en de **verbinding** wordt gelegd tussen de leefwereld van de leerlingen en de school.
- **Gepersonaliseerd leren** vorm is gegeven door o.a. te differentiëren in tempo en aanbod.
- **Structuur** en **veiligheid** geboden wordt.

Vervolgstappen

Met het doen van deze uitspraken is het proces niet beëindigd. Het proces begint juist op het moment dat het gesprek over het onderwijs en het onderwijsontwerp gevoerd wordt met alle betrokkenen in en om de school. Daarin moeten de uitspraken over visie en strategie zich bewijzen. De uitspraken die we doen over de verschillende afdelingen binnen de school laten we wel richtinggevend zijn bij de wegen die we inslaan in de komende jaren.

Warffum, november 2016